

ΚΟΙΝΗ ΘΕΣΗ (ΕΚ) αριθ. 15/1999

που καθορίστηκε από το Συμβούλιο στις 25 Ιανουαρίου 1999

για την έκδοση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. .../1999 του Συμβουλίου, της ..., για τον καθορισμό των προϋποθέσεων για την εφαρμογή των δράσεων συνεργασίας για την ανάπτυξη, που συμβάλλουν στο γενικό στόχο της ανάπτυξης και της εδραίωσης της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, καθώς και του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών

(1999/C 58/02)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 130 Χ,

την πρόταση της Επιτροπής⁽¹⁾

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 189 Γ της συνθήκης⁽²⁾

Εκτιμώντας:

- (1) ότι θα πρέπει να καθοριστεί ο τρόπος εφαρμογής των δράσεων συνεργασίας για την ανάπτυξη που συμβάλλουν στο γενικό στόχο της ανάπτυξης και της εδραίωσης της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου καθώς και στο σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών·
- (2) ότι το Συμβούλιο εξέδωσε, συγχρόνως με τον παρόντα κανονισμό, τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. .../1999 για τον καθορισμό των προϋποθέσεων για την εφαρμογή των κοινοτικών δράσεων, πλην των δράσεων συνεργασίας για την ανάπτυξη⁽³⁾ οι οποίες, στα πλαίσια της κοινοτικής πολιτικής συνεργασίας, συμβάλλουν στο γενικό στόχο της ανάπτυξης και της εδραίωσης της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου καθώς και στο σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών στις τρίτες χώρες·
- (3) ότι η κοινοτική πολιτική στον τομέα της συνεργασίας για την ανάπτυξη συμβάλλει στο γενικό στόχο της ανάπτυξης και της εδραίωσης της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, καθώς και στο σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών·

(4) ότι το άρθρο ΣΤ παράγραφος 2 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, διακηρύσσει ότι η Ένωση σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως κατοχυρώνονται με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950, και όπως προκύπτουν από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών, ως γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου·

(5) ότι η δράση της Κοινότητας σε θέματα προώθησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δημοκρατικών αρχών, εγγράφεται στο πλαίσιο της τήρησης των αρχών του καθολικού και αδιαίρετου χαρακτήρα των δικαιωμάτων του ανθρώπου, που αποτελούν το σημείο στήριξης του διεθνούς συστήματος προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου·

(6) ότι η δράση της Κοινότητας σε θέματα προώθησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δημοκρατικών αρχών, διαπνέεται από τις γενικές αρχές, όπως αυτές απορρέουν από την παγκόσμια διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου, τη διεθνή συνθήκη για τα αστικά και πολιτικά δικαιώματα και τη διεθνή συνθήκη για τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα·

(7) ότι η Κοινότητα αναγνωρίζει την αλληλεξάρτηση όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων· ότι η πρόοδος που έχει επιτευχθεί όσον αφορά αφενός την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη και την επίτευξη των αστικών και πολιτικών δικαιωμάτων αφετέρου, αλληλοϋποστηρίζεται·

(8) ότι πρέπει να θεωρείται ότι ο σεβασμός του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου αποτελεί μέρος των δικαιωμάτων του ανθρώπου κατά την έννοια του παρόντος κανονισμού, υπενθυμίζοντας επίσης τις συμβάσεις της Γενεύης του 1949 και το πρόσθετο πρωτόκολλό τους του 1977, τη σύμβαση της Γενεύης του 1951, για το καθεστώς των προσφύγων, και τη σύμβαση του 1948, για την πρόληψη και την καταστολή του εγκλήματος γενοκτονίας, καθώς και τους λοιπούς κανόνες του συμβατικού και εθιμικού διεθνούς δικαίου·

(1) ΕΕ C 282 της 18.9.1997, σ. 34.

(2) Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της ... (ΕΕ ...), κοινή θέση του Συμβουλίου της 25ης Ιανουαρίου 1999 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της ...

(3) ΕΕ L ...

- (9) ότι το ψήφισμα για τα δικαιώματα του ανθρώπου, τη δημοκρατία και την ανάπτυξη, που υιοθετήθηκε στις 29 Νοεμβρίου 1991 από το Συμβούλιο και τα κράτη μέλη που συνήλθαν στο πλαίσιο του Συμβουλίου, το οποίο προσδιορίζει τους προσανατολισμούς, τις διαδικασίες και τις συγκεκριμένες κατευθυντήριες γραμμές δράσης που αποβλέπουν στην προώθηση, παράλληλα με τα οικονομικά και κοινωνικά δικαιώματα, των πολιτικών και αστικών ελευθεριών διά μέσου ενός αντιπροσωπευτικού πολιτικού συστήματος βασιζόμενου στο σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου·
- (10) ότι η δράση της Κοινότητας σε θέματα προώθησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δημοκρατικών αρχών διαμορφώνεται βάσει μιας θετικής και εποικοδομητικής προσέγγισης, η οποία ανάγει τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις δημοκρατικές αρχές σε θέμα κοινού ενδιαφέροντος για την Κοινότητα και τους εταίρους της, καθώς και στοιχείο του διαλόγου που μπορεί να οδηγήσει σε πρωτοβουλίες με τις οποίες να προωθείται πραγματικά ο σεβασμός τους·
- (11) ότι αυτή η θετική προσέγγιση αντανακλάται στην εφαρμογή δράσεων στήριξης των διαδικασιών εκδημοκρατισμού, ενίσχυσης του κράτους δικαίου και ανάπτυξης μιας πλουραλιστικής και δημοκρατικής κοινωνίας των πολιτών, καθώς και στην εφαρμογή των μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης, που αποβλέπουν ιδίως στην πρόληψη των συγκρούσεων, στην ενίσχυση των προσπαθειών ειρήνης και την καταπολέμηση της ατιμωρησίας·
- (12) ότι θα πρέπει να χρησιμοποιούνται τα χρηματοδοτικά μέσα στήριξης των θετικών δράσεων στους τομείς αυτούς για κάθε χώρα με συνοχή προς τα γεωγραφικά προγράμματα και ενταγμένα στα άλλα αναπτυξιακά μέσα, έτσι ώστε να αυξάνονται στο μέγιστο βαθμό ο αντίκτυπος και η αποτελεσματικότητά τους·
- (13) ότι είναι επίσης αναγκαίο να εξασφαλισθεί η ύπαρξη συνοχής μεταξύ αυτών των δράσεων και του συνόλου της εξωτερικής πολιτικής της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής κοινής ασφάλειας·
- (14) ότι οι δράσεις αυτές πρέπει να εστιάζονται ιδίως στα άτομα που υφίστανται διακρίσεις ή υποφέρουν από φτώχεια ή μειονεκτική θέση, στα παιδιά, τις γυναίκες, τους μετανάστες, τις μειονότητες, τα εκτοπιζόμενα πρόσωπα, τους ιθαγενείς πληθυσμούς, τους κρατούμενους και τα θύματα βασανισμών·
- (15) ότι η κοινοτική υποστήριξη του εκδημοκρατισμού, του σεβασμού των αρχών του κράτους δικαίου στο πλαίσιο ενός πολιτικού καθεστώτος που να σέβεται τις θεμελιώδεις ελευθερίες του ατόμου, συμβάλλει στην πραγμάτωση των στόχων που εγγράφονται στο πλαίσιο των διαφόρων συμφωνιών που συνάπτει η Κοινότητα με τους εταίρους της, με τις οποίες συμφωνίες τα ανθρώπινα δικαιώματα και οι δημοκρατικές αρχές ανάγονται σε ουσιώδες στοιχείο των σχέσεων των μερών·
- (16) ότι πρέπει να βελτιωθεί η ποιότητα, ο αντίκτυπος και η συνέχεια των δράσεων, ιδίως με την πρόβλεψη της δυνατότητας να καταρτίζονται πολυετή προγράμματα προώθησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δημοκρατικών αρχών τα οποία προετοιμάζονται από κοινού με τις αρχές της ενδιαφερόμενης χώρας μέσα σε πνεύμα εταιρικής σχέσης, λαμβανομένων υπόψη των ειδικών αναγκών της χώρας·
- (17) ότι η εφαρμογή μιας αποτελεσματικής και συνεκτικής δράσης προϋποθέτει ότι τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της δράσης υπέρ των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των δημοκρατικών αρχών λαμβάνονται υπόψη και συγκεκριμενοποιούνται ιδίως με τον καθορισμό ευέλκτων, διαφανών και ταχέων διαδικασιών για τη λήψη αποφάσεων όσον αφορά τη χρηματοδότηση σχεδίων και έργων στον τομέα αυτό·
- (18) ότι η Κοινότητα πρέπει να είναι ικανή να διαθέτει κάποιο δυναμικό ταχείας αντίδρασης για την αντιμετώπιση εκτάκτων καταστάσεων ή καταστάσεων ιδιαίτερας σημασίας, ώστε να ενισχύεται η αξιοπιστία και η αποτελεσματικότητα της κοινοτικής δέσμευσης σε θέματα προαγωγής των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δημοκρατικών αρχών στις χώρες στις οποίες θα έχουν εκδηλωθεί τέτοιες καταστάσεις·
- (19) ότι, ειδικότερα ακόμη όσον αφορά τις διαδικασίες χορήγησης επιδοτήσεων και αξιολόγησης των σχεδίων, είναι σκόπιμο να λαμβάνεται υπόψη, η ιδιαιτερότητα των αποδεκτών της κοινοτικής ενίσχυσης στον τομέα αυτό, ιδίως του μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα των δραστηριοτήτων τους, των κινδύνων που διατρέχουν τα μέλη τους, συχνά εθελοντές που ενεργούν σε περιβάλλοντα ενίοτε εχθρικά, και του μικρού περιθωρίου δράσης τους, από την άποψη των ιδίων πόρων τους·
- (20) ότι η ανάπτυξη της κοινωνίας πολιτών πρέπει συγκεκριμένα να υλοποιηθεί με την εμφάνιση και την οργάνωση νέων φορέων και ότι, για το λόγο αυτό, η Κοινότητα μπορεί να αχθεί, μέσα σε τρίτες χώρες δικαιούχους, να υποστηρίξει χρηματοδοτικά εταίρους που δεν μπορούν να παρουσιάσουν προηγούμενη εμπειρία στον τομέα αυτόν·

(21) ότι οι αποφάσεις οι σχετικές με τη χορήγηση χρηματοδοτικής στήριξης σε σχέδια προώθησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δημοκρατικών αρχών, θα πρέπει να λαμβάνονται κατά τρόπο αμερόληπτο, άνευ διακρίσεων βάσει διαφορών φυλετικού, θρησκευτικού, πολιτιστικού, κοινωνικού ή εθνικού χαρακτήρα έναντι των οργανισμών που ευεργετούνται από την κοινοτική στήριξη και έναντι των προσώπων ή ομάδων προσώπων που αποτελούν τους αποδέκτες των υποστηριζόμενων σχεδίων, και δεν πρέπει να οφείλονται σε πολιτικά κίνητρα·

(22) ότι πρέπει να καθοριστούν οι λεπτομέρειες εφαρμογής και διαχείρισης της κοινοτικής ενίσχυσης για την προαγωγή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δημοκρατικών αρχών, ενίσχυση που χρηματοδοτείται από το γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων·

(23) ότι, στον παρόντα κανονισμό, εισάγεται ένα ποσό δημοσιονομικής αναφοράς, κατά την έννοια του σημείου 2 της δήλωσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής της 6ης Μαρτίου 1995⁽¹⁾ για ολόκληρη τη διάρκεια του προγράμματος, χωρίς ωστόσο να τίγονται οι αρμοδιότητες της αρμόδιας για τον προϋπολογισμό αρχής όπως ορίζονται από τη συνθήκη.

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

Στόχοι

Άρθρο 1

Στόχος του παρόντος κανονισμού είναι ο καθορισμός του τρόπου εφαρμογής των δράσεων της Κοινότητας, οι οποίες, στο πλαίσιο της πολιτικής της συνεργασίας για την ανάπτυξη, συμβάλλουν στο γενικό στόχο της ανάπτυξης και της εδραίωσης της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, καθώς και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών.

Οι δράσεις που προβλέπονται από τον παρόντα κανονισμό, εκτελούνται στο έδαφος των αναπτυσσόμενων χωρών ή συνδέονται άμεσα με την κατάσταση που επικρατεί στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Άρθρο 2

Εντός των ορίων του άρθρου 1 και με συνοχή προς το σύνολο της εξωτερικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα παρέχει τεχνική και οικονομική συνδρομή σε δράσεις που έχουν ιδίως ως στόχο:

1. την προώθηση και την υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών όπως αυτά διατυπώνονται στην Παγκόσμια Διακήρυξη για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, και τα άλλα διεθνή μέσα που αφορούν την ανάπτυξη και την εδραίωση της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, ιδίως:

α) την προώθηση και την προστασία των αστικών και πολιτικών δικαιωμάτων·

β) την προώθηση και την προστασία των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων·

γ) την προώθηση και την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων των ατόμων που υφίστανται διακρίσεις ή υποφέρουν από φτώχεια ή μειονεκτική θέση, που συμβάλλουν στη μείωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού·

δ) την υποστήριξη των μειονοτήτων, εθνικών ομάδων και ιθαγενών λαών·

ε) την υποστήριξη των τοπικών, εθνικών, περιφερειακών ή διεθνών θεσμών, συμπεριλαμβανομένων των ΜΚΟ, που ασκούν δραστηριότητες σε σχέση με την προστασία, την προώθηση ή την υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων·

στ) την υποστήριξη σε κέντρα αποκατάστασης των θυμάτων βασανιστηρίων και σε οργανισμούς που παρέχουν συγκεκριμένη βοήθεια σε θύματα παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή συμβάλλουν στη βελτίωση των συνθηκών σε μέρη όπου υπάρχει στέρηση ελευθερίας για την πρόληψη των βασανιστηρίων ή της κακής μεταχείρισης·

ζ) την υποστήριξη στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την ευαισθητοποίηση στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων·

η) την υποστήριξη των δράσεων παρακολούθησης στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και εκπαίδευσης των παρατηρητών·

θ) την προώθηση της παροχής ίσων ευκαιριών και των πρακτικών που δεν συνεπάγονται διακρίσεις, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων για την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας·

⁽¹⁾ ΕΕ C 102 της 4.4.1996, σ. 4.

- ι) την προώθηση και την προστασία των θεμελιωδών ελευθεριών, όπως αυτές που αναφέρονται στο διεθνές σύμφωνο για τα αστικά και πολιτικά δικαιώματα, ιδίως της ελευθερίας της γνώμης, της έκφρασης και της συνείδησης, καθώς και το δικαίωμα ομιλίας της μητρικής γλώσσας·
2. την υποστήριξη του εκδημοκρατισμού και ιδίως:
- α) την προώθηση και ενίσχυση του κράτους δικαίου, και ιδίως την υποστήριξη της ανεξαρτησίας της δικαστικής εξουσίας και της ενίσχυσης της εξουσίας αυτής καθώς και τη στήριξη ενός σωφρονιστικού συστήματος που μεταχειρίζεται με σεβασμό τον άνθρωπο· την υποστήριξη συνταγματικών και νομοθετικών μεταρρυθμίσεων, την υποστήριξη των πρωτοβουλιών υπέρ της κατάργησης της θανατικής ποινής·
- β) την προώθηση του διαχωρισμού των εξουσιών, ιδίως της δικαστικής και της νομοθετικής έναντι της εκτελεστικής εξουσίας και την υποστήριξη των θεσμικών μεταρρυθμίσεων·
- γ) την προώθηση του πλουραλισμού τόσο σε πολιτικό επίπεδο, όσο και στο επίπεδο της κοινωνίας των πολιτών. Για το σκοπό αυτό, πρέπει να ενισχυθούν οι θεσμοί οι αναγκαίοι για την εξασφάλιση του πλουραλιστικού χαρακτήρα της κοινωνίας, περιλαμβανομένων των μη κυβερνητικών οργανισμών (ΜΚΟ) και να προωθηθεί η ανεξαρτησία και η υπευθυνότητα των μέσων μαζικής ενημέρωσης και η στήριξη της ελευθερίας του τύπου καθώς και ο σεβασμός της συνδικαλιστικής ελευθερίας και συνδικαλιστικής οργάνωσης·
- δ) την προώθηση της καλής διαχείρισης των δημοσίων υποθέσεων, ιδίως μέσω της διαφάνειας της διοίκησης και της πρόληψης και καταπολέμησης της διαφθοράς·
- ε) την προώθηση της συμμετοχής των πληθυσμών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, και ιδιαιτέρως την προώθηση της ίσης συμμετοχής ανδρών και γυναικών στην κοινωνία των πολιτών, στην οικονομική και πολιτική ζωή·
- στ) τη στήριξη των εκλογικών διαδικασιών, ιδίως με τη στήριξη των ανεξάρτητων εκλογικών επιτροπών, την παροχή υλικής, τεχνικής και νομικής βοήθειας κατά την προετοιμασία των εκλογών, συμπεριλαμβανομένων των απογραφών, καθώς και μέτρα για την προώθηση της συμμετοχής συγκεκριμένων ομάδων, ιδίως των γυναικών, στις εκλογικές διαδικασίες, καθώς και με την κατάρτιση παρατηρητών·
- ζ) τη στήριξη των εθνικών προσπαθειών διαχωρισμού των πολιτικών και στρατιωτικών ευθυνών και την ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση των δημοσίων υπαλλήλων και του στρατιωτικού προσωπικού στο σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων·
3. την υποστήριξη σε δράσης προώθησης του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και εκδημοκρατισμού για την πρόληψη των συγκρούσεων και τη μεταχείριση των συνεπειών του σε στενή σχέση με τα αρμόδια όργανα, ιδίως:
- α) υποστηρίζοντας τη δημιουργία υποδομής, ιδίως τη δημιουργία τοπικών συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης·
- β) υποστηρίζοντας μέτρα που αποσκοπούν στην εξισορρόπηση των ευκαιριών και στη γεφύρωση των διαχωριστικών γραμμών που υπάρχουν μεταξύ ομάδων με διαφορετική ταυτότητα·
- γ) υποστηρίζοντας μέτρα για τη διευκόλυνση της ειρηνικής συμφιλίωσης των συμφερόντων των ομάδων, ιδίως μέτρα εδραίωσης της εμπιστοσύνης σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα και τον εκδημοκρατισμό, προκειμένου να προληφθεί η σύγκρουση και να αποκατασταθεί η εσωτερική ειρήνη·
- δ) προωθώντας το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο και την τήρησή του από όλα τα εμπλεκόμενα σε σύγκρουση μέρη·
- ε) υποστηρίζοντας τους διεθνείς περιφερειακούς ή τοπικούς οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένων των ΜΚΟ, που επεμβαίνουν όσον αφορά την πρόληψη και την επίλυση των συγκρούσεων, και τη μεταχείριση των συνεπειών τους, συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης στη θέσπιση *ad hoc* διεθνών ποινικών δικαστηρίων και για την εγκαθίδρυση ενός σταθερού διεθνούς ποινικού δικαστηρίου, καθώς και όσον αφορά τη συνδρομή και υποστήριξη των θυμάτων των παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- Άρθρο 3*
- Προς τούτο, η κοινοτική υποστήριξη μπορεί να συμπεριλάβει, μεταξύ των μέσων δράσης της, τη χρηματοδότηση:
1. εκστρατειών ευαισθητοποίησης, ενημέρωσης και εκπαίδευσης των ενδιαφερομένων και της κοινής γνώμης·

2. των αναγκών μέτρων για τον καθορισμό και την προετοιμασία σχεδίων, και συγκεκριμένα:

- α) μελέτες εντοπισμού και σκοπιμότητας·
- β) ανταλλαγές τεχνικών γνώσεων και εμπειριών μεταξύ ευρωπαϊκών οργανισμών και οργανισμών των τρίτων χωρών·
- γ) δαπάνες που προέρχονται από την πρόσκληση για υποβολή προσφορών, ιδίως την αξιολόγηση των προσφορών και την προετοιμασία των εγγράφων των σχεδίων·
- δ) μελέτες γενικού χαρακτήρα όσον αφορά την κοινοτική δράση στους τομείς που ορίζονται από τον παρόντα κανονισμό·

3. της εφαρμογής των σχεδίων, και συγκεκριμένα:

- α) παροχή τεχνικής βοήθειας και το αλλοδαπό και εντόπιο προσωπικό που συμμετέχει στην υλοποίηση των σχεδίων·
- β) αγορά ή/και προμήθεια κάθε προϊόντος ή υλικού απολύτως αναγκαίου για την υλοποίηση των δράσεων, συμπεριλαμβανομένων, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, και εφόσον αιτιολογείται δεόντως, της αγοράς ή εκμίσθωσης χώρων·
- γ) εφόσον χρειάζεται, μέτρων προκειμένου να τονισθεί ο κοινοτικός χαρακτήρας των δράσεων·

4. της παρακολούθησης, του ελέγχου και της αξιολόγησης των κοινοτικών δράσεων·

5. των δραστηριοτήτων επεξήγησης στην δημόσια γνώμη των ενδιαφερομένων χωρών όσον αφορά τους στόχους και τα αποτελέσματα αυτών των δράσεων καθώς και των αθιγόντων διοικητικής και τεχνικής βοήθειας προς αμοιβαίο συμφέρον της Επιτροπής και του δικαιούχου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Λεπτομέρειες εφαρμογής της ενίσχυσης

Άρθρο 4

1. Οι εταίροι που δύνανται να τύχουν οικονομικής ενίσχυσης δυνάμει του παρόντος κανονισμού είναι οι περιφερειακοί και διεθνείς οργανισμοί, οι μη κυβερνητικοί οργανισμοί, οι δημόσιες υπηρεσίες, εθνικού, περιφερειακού και τοπικού επιπέδου, και οι οργανώσεις με κοινοτική βάση, τα ιδρύματα και οι δημόσιοι ή ιδιωτικοί φορείς.

2. Οι χρηματοδοτούμενες από την Κοινότητα δράσεις δυνάμει του παρόντος κανονισμού, τίθενται σε εφαρμογή από την Επιτροπή, είτε κατόπιν αιτήσεως των εταίρων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, είτε με δική της πρωτοβουλία.

Άρθρο 5

Η ενίσχυση της Κοινότητας είναι ανοιχτή στους εταίρους που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1, και έχουν την κύρια έδρα τους σε τρίτη χώρα που ευεργετείται από την ενίσχυση της Κοινότητας δυνάμει του παρόντος κανονισμού, ή σε κράτος μέλος της Κοινότητας, ενώ η έδρα αυτή θα πρέπει να αποτελεί το πραγματικό κέντρο όλων των αποφάσεων των σχετικών με τις δράσεις που χρηματοδοτούνται βάσει του παρόντος κανονισμού. Κατ'εξαίρεση, η έδρα αυτή μπορεί να ευρίσκεται σε άλλη τρίτη χώρα.

Άρθρο 6

Χωρίς να θίγεται το θεσμικό και πολιτικό πλαίσιο εντός του οποίου δραστηριοποιούνται οι εταίροι που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1, λαμβάνονται ιδίως υπόψη τα ακόλουθα στοιχεία προκειμένου να καθορισθεί αν ένας εταίρος μπορεί να τύχει κοινοτικής χρηματοδότησης:

- α) η δέσμευσή του να υπερασπίσει, να σεβασθεί και να προωθήσει χωρίς διακρίσεις τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις δημοκρατικές αρχές·
- β) η πείρα του στον τομέα της προώθησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δημοκρατικών αρχών·
- γ) η ικανότητά του για διοικητική και οικονομική διαχείριση·
- δ) η τεχνική του ικανότητα και οι δυνατότητές του επιμελητείας σε σχέση με τη σχεδιαζόμενη δράση·
- ε) ενδεχομένως, τα αποτελέσματα των δράσεων που ανέλαβε παλαιότερα, και ειδικότερα, αυτών που είχαν χρηματοδοτηθεί από την Κοινότητα·
- στ) η ικανότητά του να αναπτύσσει συνεργασία με άλλους φορείς της κοινωνίας των πολιτών στις ενδιαφερόμενες τρίτες χώρες και να παρέχει βοήθεια σε τοπικούς οργανισμούς που είναι υπόλογοι στην κοινωνία των πολιτών.

Άρθρο 7

1. Η ενίσχυση χορηγείται στους εταίρους του άρθρου 4 παράγραφος 1, μόνον εφόσον δεσμευθούν να τηρούν

τους όρους χορήγησης και εφαρμογής που ορίζει η Επιτροπή και αναλαμβάνουν τη σχετική συμβατική δέσμευση.

2. Κάθε δράση που τυγχάνει κοινοτικής ενίσχυσης εκτελείται, σύμφωνα με τους στόχους που προσδιορίζονται στην απόφαση χρηματοδότησης της Επιτροπής.

3. Η κοινοτική χρηματοδότηση δυνάμει του παρόντος κανονισμού, λαμβάνει τη μορφή μη επιστρεπτέων ενισχύσεων.

4. Στο μέτρο που οι δράσεις που χρηματοδοτούνται δυνάμει του παρόντος κανονισμού, υλοποιούνται μέσω συμβάσεων χρηματοδότησης μεταξύ της Κοινότητας και των δικαιούχων χωρών, οι δράσεις αυτές προβλέπουν ότι η καταβολή φόρων, δασμών και βαρών δεν χρηματοδοτείται από την Κοινότητα.

Άρθρο 8

1. Η συμμετοχή στις προσκλήσεις υποβολής προσφορών και στους διαγωνισμούς είναι ανοικτή επί ίσοις όροις σε όλα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα της χώρας δικαιούχου και των κρατών μελών. Είναι δυνατόν να διευρύνεται σε άλλες αναπτυσσόμενες χώρες και, σε εξαιρετικές περιπτώσεις δεόντως αιτιολογημένες, σε άλλες τρίτες χώρες.

2. Οι προμήθειες πρέπει να προέρχονται από τα κράτη μέλη ή τη δικαιούχο χώρα ή άλλες αναπτυσσόμενες χώρες. Είναι δυνατόν να προέρχονται από άλλες χώρες σε εξαιρετικές περιπτώσεις δεόντως αιτιολογημένες.

Άρθρο 9

1. Για την επίτευξη των στόχων συνοχής και συμπληρωματικότητας και με σκοπό να εξασφαλίζεται η βέλτιστη αποτελεσματικότητα του συνόλου των δράσεων αυτών, η Επιτροπή, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, δύναται να λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα συντονισμού.

2. Σε κάθε περίπτωση, για τους σκοπούς της παραγράφου 1, η Επιτροπή ενθαρρύνει:

- α) τη θέσπιση συστήματος ανταλλαγής και συστηματικής ανάλυσης των στοιχείων που αφορούν τις χρηματοδοτούμενες δράσεις και των δράσεων εκείνων των οποίων η Κοινότητα και τα κράτη μέλη σχεδιάζουν τη χρηματοδότηση·
- β) τον συντονισμό στον τόπο όπου εκτελούνται οι δράσεις, με τακτικές συνεδριάσεις ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των αντιπροσώπων της Επιτροπής και των κρατών μελών στη δικαιούχο χώρα·

- γ) την προώθηση μιας συνεκτικής προσέγγισης σε σχέση με την ανθρωπιστική βοήθεια και, όποτε είναι δυνατό, ενσωμάτωση της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην ανθρωπιστική βοήθεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

Διαδικασίες εφαρμογής των δράσεων

Άρθρο 10

Το ποσό δημοσιονομικής αναφοράς για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, είναι 260 εκατομμύρια ευρώ, για την περίοδο από 1999 έως 2004.

Η αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή εγκρίνει τις ετήσιες πιστώσεις, εντός των ορίων των δημοσιονομικών προοπτικών.

Άρθρο 11

Η Επιτροπή αναλαμβάνει τον προγραμματισμό, την επεξεργασία, την απόφαση και τη διαχείριση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των αναφερόμενων στον παρόντα κανονισμό δράσεων, σύμφωνα με τις ισχύουσες δημοσιονομικές και άλλες διαδικασίες. Καθορίζει τους όρους διάθεσης, κινητοποίησης και θέσης σε εφαρμογή των ενισχύσεων που αναφέρονται στον παρόντα κανονισμό.

Άρθρο 12

1. Θεσπίζονται από την Επιτροπή σύμφωνα με την προβλεπόμενη στο άρθρο 13 παράγραφος 2 διαδικασία:

- οι αποφάσεις που αφορούν τις δράσεις εκείνες των οποίων η χρηματοδότηση δυνάμει του παρόντος κανονισμού υπερβαίνει το 1 000 000 ευρώ ανά δράση, καθώς και κάθε τροποποίηση των δράσεων αυτών που συνεπάγεται υπέρβαση ανώτερη του 20 % του αρχικά συμφωνηθέντος ποσού της σχετικής δράσης,
- τα προγράμματα δράσεων που προορίζονται να διαμορφώσουν ένα συνεκτικό πλαίσιο δράσης σε συγκεκριμένη χώρα ή περιοχή ή για ένα ιδιαίτερο θεματικό αντικείμενο, και στις οποίες οι διαπιστούμενες ανάγκες είναι διαρκούς φύσεως, ιδίως λόγω των διαστάσεων που έχουν προσλάβει και της πολυπλοκότητάς τους.

2. Η Επιτροπή ενημερώνει την επιτροπή που αναφέρεται στο άρθρο 13 για τις αποφάσεις χρηματοδότησης που σκοπεύει να λάβει και οι οποίες αφορούν και προγράμματα δαπάνης κατώτερης του 1 εκατομμυρίου ευρώ. Η ενημέρωση αυτή λαμβάνει χώρα το αργότερο μία εβδομάδα πριν από τη λήψη της απόφασης.

Άρθρο 13

1. Η Επιτροπή επικουρείται από την Επιτροπή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τη Δημοκρατία, η οποία αναφέρεται στο εξής ως «επιτροπή»· η επιτροπή αποτελείται από τους αντιπροσώπους των κρατών μελών και προεδρεύεται από τον αντιπρόσωπο της Επιτροπής.

2. Όταν γίνεται αναφορά στο παρόν άρθρο, ο αντιπρόσωπος της Επιτροπής υποβάλλει στην επιτροπή σχέδιο των ληπτέων μέτρων. Η επιτροπή διατυπώνει τη γνώμη της για το σχέδιο αυτό, εντός προθεσμίας την οποία δύναται να καθορίσει ο πρόεδρος σε συνάρτηση με την επείγουσα φύση του εξεταζόμενου ζητήματος. Η γνώμη διατυπώνεται με την πλειοψηφία που προβλέπεται στο άρθρο 148 παράγραφος 2 της συνθήκης για την έκδοση των αποφάσεων που το Συμβούλιο καλείται να λάβει μετά από πρόταση της Επιτροπής. Κατά τη ψηφοφορία στα πλαίσια της επιτροπής, οι ψήφοι των αντιπροσώπων των κρατών μελών σταθμίζονται όπως ορίζεται στο προαναφερθέν άρθρο. Ο πρόεδρος δεν συμμετέχει στην ψηφοφορία.

Η Επιτροπή θεσπίζει τα προτεινόμενα μέτρα όταν είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής.

Όταν τα προτεινόμενα μέτρα δεν είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής, ή ελλείψει γνώμης, η Επιτροπή υποβάλλει, χωρίς καθυστέρηση, στο Συμβούλιο πρόταση σχετικά με τα ληπτέα μέτρα. Το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.

Εάν, κατά την λήξη προθεσμίας 3 μηνών από την υποβολή της πρότασης στο Συμβούλιο, το Συμβούλιο δεν έχει αποφασίσει, τα προτεινόμενα μέτρα θεσπίζονται από την Επιτροπή.

Άρθρο 14

1. Η Επιτροπή μπορεί να χρηματοδοτεί επείγουσες παρεμβάσεις για ποσό που δεν υπερβαίνει τα 2 εκατομμύρια ευρώ. Θεωρούνται ότι απαιτούν επείγουσα παρέμβαση, οι δράσεις που αφορούν άμεσες και απρόβλεπτες ανάγκες συνδεόμενες με την απότομη διακοπή της διαδικασίας εκδημοκρατισμού ή την εμφάνιση κατάστασης κρίσης ή εξαιρετικού και επικείμενου κινδύνου που θίγει το σύνολο ή τμήμα του πληθυσμού μιας χώρας και συνιστά σοβαρή απειλή για τη διαφύλαξη των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών των ατόμων.

2. Σχετικά με τις δράσεις που πληρούν αυτούς τους όρους, η Επιτροπή αποφασίζει, μετά από διαβούλευση με τα κράτη μέλη, με τα πλέον αποτελεσματικά μέσα. Παρέχεται προθεσμία πέντε εργάσιμων ημερών στα κράτη μέλη προκειμένου να υποβάλουν τυχόν αντιρρήσεις. Εάν υπάρχουν αντιρρήσεις, η επιτροπή του άρθρου 13, εξετάζει το ζήτημα στην επόμενη συνεδρίασή της.

3. Η Επιτροπή ενημερώνει την επιτροπή του άρθρου 13, στην επόμενη συνεδρίασή της, για όλες τις επείγουσες παρεμβάσεις οι οποίες χρηματοδοτήθηκαν δυνάμει αυτών των διατάξεων.

Άρθρο 15

Η Επιτροπή δύναται να εξετάζει κάθε γενικό ή ειδικό ζήτημα σχετικό με την κοινοτική ενίσχυση στον εν λόγω τομέα και διαδραματίζει επίσης χρήσιμο ρόλο ενόψει της βελτίωσης της συνοχής των δράσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς τις τρίτες χώρες για τα ανθρώπινα δικαιώματα και την εδραίωση της δημοκρατίας. Προβάνει μία φορά ετησίως, στην εξέταση του προγραμματισμού που προβλέπεται για το επόμενο οικονομικό έτος ή σε ανταλλαγή απόψεων όσον αφορά τους γενικούς προσανατολισμούς των δράσεων που πρέπει να διεξαχθούν το προσεχές έτος δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 16

1. Η Επιτροπή προβαίνει σε τακτικές αξιολογήσεις των δράσεων που χρηματοδοτούνται από την Κοινότητα δυνάμει του παρόντος κανονισμού, προκειμένου να διαπιστώσει κατά πόσο έχουν επιτευχθεί οι στόχοι αυτών των δράσεων και να παράσχει κατευθυντήριες γραμμές για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των μελλοντικών δράσεων. Η Επιτροπή υποβάλλει στην επιτροπή περίληψη των αξιολογήσεων που έγιναν, οι οποίες μπορούν, ενδεχομένως, να εξετασθούν από αυτήν. Οι εκθέσεις αξιολόγησης τίθενται στη διάθεση των κρατών μελών που το ζητούν.

2. Μετά από αίτημα των κρατών μελών, η Επιτροπή μπορεί, με τη συμμετοχή τους, να προβεί επίσης σε αξιολογήσεις των αποτελεσμάτων των δράσεων και των προγραμμάτων της Κοινότητας που αναφέρονται στον παρόντα κανονισμό.

Άρθρο 17

Κάθε συμφωνία ή σύμβαση χρηματοδότησης που συνάπτεται δυνάμει του παρόντος κανονισμού προβλέπει ιδίως ότι, η Επιτροπή και το Ελεγκτικό Συνέδριο, δύναται να προβαίνουν σε ελέγχους επιτόπιους και στην έδρα των αναφερομένων στο άρθρο 4 παράγραφος 1 εταίρων, σύμφωνα με τους συνήθεις όρους που καθορίζονται από την Επιτροπή στο πλαίσιο των ισχυουσών διατάξεων, ιδίως των διατάξεων του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στο γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Άρθρο 18

1. Η Επιτροπή ενημερώνει τα κράτη μέλη, το αργότερο εντός μηνός μετά τη λήψη της απόφασης για τις

δράσεις και τα σχέδια που ενέκρινε, αναφέροντας τα ποσά, το χαρακτήρα τους, τη δικαιούχο χώρα και τους αφορώμενους εταίρους.

2. Μετά τη λήξη κάθε οικονομικού έτους, η Επιτροπή υποβάλλει ετήσια αίτηση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο, στην οποία περιλαμβάνεται η περίληψη των δράσεων που χρηματοδοτήθηκαν στη διάρκεια του εν λόγω έτους.

Η περίληψη περιέχει ιδίως στοιχεία που αφορούν τους εταίρους με τους οποίους ετέθησαν σε εφαρμογή οι δράσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1.

Η έκθεση περιλαμβάνει επίσης συνοπτική παρουσίαση των αξιολογήσεων που πραγματοποιήθηκαν από εξωτερικούς φορείς, και, κατά περίπτωση, προτείνει συγκεκριμένες δράσεις.

Άρθρο 19

Η Επιτροπή υποβάλει τρία έτη μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο, συνολική αξιολόγηση των δράσεων που χρηματοδοτήθηκαν από την Κοινότητα δυνάμει του παρόντος κανονισμού, συνοδευόμενη από κατάλληλες προτάσεις σχετικά με το μέλλον του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 20

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την τρίτη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Εφαρμόζεται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2004.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

...

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ**

1. Με επιστολή της 20ής Αυγούστου 1997, η Επιτροπή υπέβαλε στο Συμβούλιο πρόταση⁽¹⁾ κανονισμού για την ανάπτυξη και την εδραίωση της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου καθώς και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών.
2. Στις 16 Ιουλίου 1998, η EMA αποφάσισε ότι νομικά θα ήταν ορθότερο να εγκριθούν δύο ανεξάρτητοι κανονισμοί, εκ των οποίων ο μὲν ένας να βασίζεται στο άρθρο 130 X της συνθήκης ΕΚ και να καλύπτει δραστηριότητες που αφορούν τις υπό ανάπτυξη χώρες, ο δε άλλος, ο οποίος αναφέρεται σε δράσεις που συνδέονται με τρίτες χώρες, να βασίζεται στο άρθρο 235 της συνθήκης.
3. Στις 17 Δεκεμβρίου 1998, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έδωσε τη γνώμη του⁽²⁾ για την πρόταση βάσει του άρθρου 130 X, σε πρώτη ανάγνωση.
4. Στις 25 Ιανουαρίου 1999, το Συμβούλιο υιοθέτησε την κοινή του θέση⁽³⁾ σύμφωνα με το άρθρο 189 Γ της συνθήκης.

II. ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Στόχος της πρότασης είναι η δημιουργία νομικής βάσης για τη χρησιμοποίηση των εγγεγραμμένων στον προϋπολογισμό της Επιτροπής πιστώσεων για τη χρηματοδότηση δράσεων οι οποίες συμβάλλουν στον γενικό στόχο της ανάπτυξης και εδραίωσης της δημοκρατίας και του κράτους καθώς και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών.

III. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΘΕΣΗΣ

Η κοινή θέση διατηρεί — επακριβώς, ή εν μέρει και σε μερικές περιπτώσεις με ορισμένες τροποποιήσεις — σημαντικό αριθμό των τροπολογιών που πρότεινε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στη γνώμη του (τροπολογίες αριθ. 7, 11, 13, 15, 22, 24, 27, 29, 34 και 38).

Πάντως, το Συμβούλιο δεν ήταν σε θέση να εγκρίνει μια σειρά άλλων τροπολογιών που αναφέρονται σε θεσμικά θέματα όπως η επιτροπολογία και οι διαδικασίες ενημέρωσης, ή σε θέματα του προϋπολογισμού (παραδείγματος χάριν, η τροπολογία αριθ. 22 η οποία προτείνει τη διαγραφή του ποσού δημοσιονομικής αναφοράς), ούτε να συμφωνήσει με την τροπολογία 36 η οποία προβλέπει απεριόριστη διάρκεια, εφόσον όλα αυτά τα θέματα αποτελούν στοιχεία ενός συνολικού συμβιβασμού και τα οποία επιπλέον λαμβάνουν υπόψη αποφάσεις που έλαβε το Συμβούλιο στο παρελθόν, σχετικά με άλλους κανονισμούς στον τομέα της αναπτυξιακής συνεργασίας.

Επίσης, το Συμβούλιο δεν ενέκρινε τις τροπολογίες αριθ. 1 έως 4 και 9 οι οποίες θα εισήγαγαν την έννοια της χρηστής διαχείρισης στον τίτλο, σε ορισμένες αιτιολογικές σκέψεις και στο σώμα του κειμένου, καθώς ο ακριβής ορισμός του τίτλου και του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού ήταν επίσης αποτέλεσμα δύσκολων διαπραγματεύσεων.

⁽¹⁾ Δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη στην Επίσημη Εφημερίδα.

⁽²⁾ Δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη στην Επίσημη Εφημερίδα.

⁽³⁾ Δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη στην Επίσημη Εφημερίδα.